

KWALIFICATIEKAART

GROEPSBEGELEIDER | PRAKTIJKBEGELEIDER

NAAM:

LIDNUMMER:

INTRODUCTIE

Deze kwalificatiekaart beschrijft de benodigde kennis en vaardigheden voor het behalen van de kwalificatie voor:

- Groepsbegeleider
- Praktijkbegeleider

Er zijn voor deze functies gezamenlijke deelkwalificaties en functie-unieke deelkwalificaties.

Gezamenlijke deelkwalificaties

1. Scout Resource Management vaardigheden
2. Scoutingkennis
3. Persoonlijke ontwikkeling

Groepsbegeleider unieke deelkwalificaties

4. Vrijwilligersbeleid opstellen
5. Vrijwilligersbeleid uitvoeren

Praktijkbegeleider unieke deelkwalificaties

6. Ontwikkelactiviteiten voorbereiden
7. Ontwikkelactiviteiten uitvoeren
8. Ontwikkelactiviteiten evalueren
9. Kwaliteitsbewaking programma's & Scoutingspel
10. Kwalificeren

Per gezamenlijke deelkwalificatie lees je competenties die voor zowel de praktijkbegeleider als de groepsbegeleider van toepassing zijn, en welke competenties functie-uniek zijn. Ga je tegelijkertijd aan beide kwalificaties werken of later een extra kwalificatie halen, dan hoef je natuurlijk niet nog een keer de gezamenlijke competenties te halen.

De praktijkbegeleider moet naast de deelkwalificaties die expliciet benoemd zijn, kennis en vaardigheden hebben op het niveau van de kwalificatie voor leidinggevende, teamleider en op kamp voor de overige (leidinggevende) deelkwalificaties om leidinggevende te kunnen kwalificeren als praktijkbegeleider. Meer informatie kun je vinden in de toelichting kwalificatiekaart praktijkbegeleider en groepsbegeleider.

Bekijk hier de toelichting op deze kwalificatiekaart:

Bekijk hier de routekaart van deze kwalificatiekaart:

1. SCOUT RESOURCE MANAGEMENT

Gezamenlijke competenties

Deze deelkwalificatie is voor zowel de groepsbegeleider als de praktijkbegeleider van toepassing en heeft alleen gezamenlijke competenties.

1.1: VEILIGE OMGEVING

- Ik zorg samen met alle vrijwilligers voor een veilige sociale en fysieke omgeving.
- Ik werk actief aan een sfeer van vertrouwen in de groep.
- Ik spreek vrijwilligers aan op gewenst en ongewenst gedrag en houding.
- Ik behandel anderen vrij van vooroordelen en discriminatie en op een respectvolle en integere manier.

1.2: NETWERK

- Ik onderhoud actief een netwerk met voor mijn groep en functie relevante andere organisaties binnen en buiten Scouting.
- Ik ben op de hoogte van het aanbod van trainingen en workshops.

1.3: GESPREKS- EN SOCIALE VAARDIGHEDEN

- Ik kan een gesprek voeren op grond van luisteren, samenvatten, doorvragen en feedback geven.
- Ik kan verschillende soorten vragen stellen.
- Ik kan klachten op een zorgvuldige manier ontvangen, behandelen en afronden.
- Ik kan een slechtnieuwsgesprek voeren.

1.4: MOTIVEREN, BEGELEIDEN EN COACHEN

- Ik zorg dat alle vrijwilligers tot hun recht komen.
- Ik stel in mijn handelen het belang van de groep, de verschillende teams en de individuele vrijwilliger en jeuglid centraal.
- Ik weet wat de motivatie van vrijwilligers in mijn groep is.
- Ik kan vrijwilligers motiveren om aan een ontwikkelactiviteit deel te nemen.
- Ik weet het verschil tussen coaching en begeleiding.
- Ik kan omgaan met weerstand.

1.5: ORGANISATORISCHE VAARDIGHEDEN

- Ik kan overleggen voorbereiden en voorzitten.
- Ik stem mijn taken af met het groepsbestuur.
- Ik maak een (jaar-)planning voor mijn activiteiten, pas deze aan waar nodig, controleer de voortgang en voer deze uit.

2. SCOUTINGKENNIS

Gezamenlijke competenties

Deze deelkwalificatie is voor zowel de groepsbegeleider als de praktijkbegeleider van toepassing. Voor deze deelkwalificatie zijn er gezamenlijke en voor de praktijkbegeleider unieke competenties.

GEZAMENLIJKE COMPETENTIES

- Ik heb de deelkwalificatie Scoutingkennis voor leidinggevende behaald.
- Ik ken de protocollen van Scouting Nederland, zoals het protocol grensoverschrijdend gedrag en de gedragscode, weet deze te vinden en handel hiernaar. Daar waar het vermoeden bestaat dat de gedragscode niet wordt nageleefd handel ik volgens het protocol grensoverschrijdend gedrag.
- Ik kan een begrijpelijke uitleg geven aan vrijwilligers over de inhoud, werkwijze en methodiek van de Spelvisie SCOUTS.
- Ik weet wat mijn rol en verantwoordelijkheden zijn binnen Scouting Academy en kan dit uitleggen aan vrijwilligers en handel hiernaar.
- Ik weet waarvoor hulp te vragen bij de regio of Scouting Nederland.
- Ik deel met vrijwilligers de op de website van Scouting Nederland beschikbare materialen en informatie.

DE PRAKTIJKBEGELEIDER BEHEERST OOK ONDERSTAANDE COMPETENTIES

- Ik ben bekend met de inhoud van Kompassen en Gidsen voor alle speltakken en kan de toepassing hiervan op een begrijpelijke manier uitleggen aan de vrijwilligers.
- Ik ben bekend met en gebruik de inhoudelijke toelichtingen op de kwalificatie voor kwalificatietrajecten van leidinggevendenden.

3. PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Gezamenlijke competenties

Deze deelkwalificatie is voor zowel de groepsbegeleider als de praktijkbegeleider van toepassing. Voor deze deelkwalificatie zijn er gezamenlijke en voor de groepsbegeleider en praktijkbegeleider unieke competenties.

GEZAMENLIJKE COMPETENTIES

- Ik geef het goede voorbeeld in houding en gedrag volgens de afspraken binnen Scouting Nederland, de groep en binnen de kaders van wet & belofte.
- Ik sta open voor feedback en reflecteer kritisch op mijn eigen functioneren.
- Ik herken mijn eigen grenzen en beperkingen en handel hiernaar.
- Ik weet wat het effect van mijn eigen begeleidingsstijl is op een vrijwilliger en het groepsproces.
- Ik werk aan mijn eigen ontwikkeling door de deelname aan regionale en/of landelijke evenementen of overleggen.
- Ik ben in mijn handelen en doen gericht op de ontwikkeling van de vrijwilligers.

DE GROEPSBEGELEIDER BEHEERST OOK ONDERSTAANDE COMPETENTIES

- Ik heb de deelkwalificatie kwaliteitsbewaking voor teamleiders behaald.

DE PRAKTIJKBEGELEIDER BEHEERST OOK ONDERSTAANDE COMPETENTIES

- Ik heb kennis op het niveau van de kwalificatie voor leidinggevende.
- Ik heb voldoende vaardigheden op het niveau van de kwalificatie voor leidinggevende om een leidinggevende te kunnen beoordelen.
- Ik heb kennis op het niveau van de kwalificatie voor teamleider.
- Ik heb voldoende vaardigheden op het niveau van de kwalificatie voor teamleider om een teamleider te kunnen beoordelen.
- Ik heb kennis op het niveau van de kwalificatie op kamp.
- Ik heb voldoende vaardigheden op het niveau van de kwalificatie op kamp om een leidinggevende te kunnen beoordelen.

4. VRIJWILLIGERSBELEID OPSTELLEN

Groepsbegeleiderscompetenties

- Ik weet wat de cyclus duurzaam vrijwilligersbeleid is en pas deze actief toe.
- Ik stel samen met het bestuur het vrijwilligersbeleid op en voer dit uit.
- Ik bespreek het vrijwilligersbeleid van mijn Scoutinggroep regelmatig met alle betrokkenen en pas het aan op grond van de ontvangen feedback.
- Ik motiveer, stimuleer en adviseer het groepsbestuur.
- Ik geef aandacht aan ouderparticipatie.

5. VRIJWILLIGERSBELEID UITVOEREN

Groepsbegeleiderscompetenties

Deze deelkwalificatie is gebaseerd op de cyclus duurzaam vrijwilligersbeleid.

5.1: VINDEN VAN VRIJWILLIGERS

- Ik zoek samen met de vrijwilligersteams continu actief naar potentiële vrijwilligers.
- Ik zorg samen met het bestuur en de vrijwilligers dat wij als groep voor potentiële vrijwilligers zichtbaar, aantrekkelijk en open zijn.
- Ik kan belangstellenden motiveren om zich flexibel in te zetten als vrijwilliger.

5.2: AAN BOORD NEMEN VAN VRIJWILLIGERS

- Ik kan een welkomstgesprek houden met een nieuwe vrijwilliger.
- Ik kan een vrijwilliger voordragen voor een team of functie, hierbij maak ik gebruik van o.a. het functieprofiel.

5.3: BINDEN, BOEIEN EN GROEIEN VAN VRIJWILLIGERS

- Ik werk binnen het kader van de cyclus "Duurzaam vrijwilligersbeleid" aan het waarderen en het behoud van vrijwilligers.
- Ik stimuleer vrijwilligers om deel te nemen aan ontwikkelactiviteiten.
- Ik probeer door mijn handelen het groepsproces binnen vrijwilliger-teams en groepsbestuur positief te beïnvloeden.
- Ik werk actief aan en sta open voor de diversiteit en inclusiviteit van de vrijwilligers en jeugdleden van mijn groep en ondersteun vrijwilligersteams bij vragen over diversiteit en inclusiviteit.

5. VRIJWILLIGERSBELEID UITVOEREN (VERVOLG)

Groepsbegeleiderscompetenties

5.3: VOORTGANG VAN VRIJWILLIGERS

- Ik werk binnen het kader van de cyclus “Duurzaam vrijwilligersbeleid” actief aan het doorgaan, doorstromen of afscheid nemen van vrijwilligers in de zogenaamde vervolgfase.
- Ik beoordeel het functioneren van een vrijwilliger op een objectieve manier.
- Ik kan voortgangsgesprekken met individuele vrijwilligers en teams van vrijwilligers houden.
- Ik kan het gedrag van de vrijwilliger of het team, en het effect daarvan op anderen, bespreekbaar maken.
- Ik kan op een respectvolle en waarderende manier afscheid nemen van een vrijwilliger.

5.5: BESTUREN

- Ik weet wat een sterbestuur is en pas de rollen van sterbesturen toe.
- Ik bespreek de ontwikkelingen in de groep met het bestuur en praktijkbegeleider, maak afspraken over opvolging en acties en volg deze actief op.
- Ik bewaak de omgang met privacy gevoelige gegevens in mijn Scouting groep. Hierbij volg ik de landelijke richtlijnen van Scouting Nederland om zo te kunnen voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
- Ik zorg, samen met het groepsbestuur, dat het VOG-beleid van Scouting Nederland in mijn groep wordt uitgevoerd.

5.6: CONFLICTEN, ESCALATIES EN CRISISSITUATIES

- Ik heb inzicht in hoe escalaties werken en gebruik dit om te proberen escalaties te voorkomen.
- Ik kan bij een conflict of escalatie beoordelen of een bemiddelingsgesprek het juiste middel is.
- Ik kan volgens het ‘spiekbriefje stappen bemiddelen’ een bemiddelingsgesprek voeren.
- Ik weet wanneer en hoe ik het bemiddelaarsnetwerk van Scouting Nederland kan inschakelen.
- Ik kan in crisissituaties zowel ter plekke als op afstand hulp en steun bieden aan alle betrokkenen.
- Ik kan in een crisissituatie Scouting Nederland inschakelen.

5.7: KWALITEIT VAN DE TEAMS

- Ik gebruik de ‘teamprofielen’ van Scouting Nederland om de kwaliteit van de teams bespreekbaar te maken.
- Ik motiveer vrijwilliger-teams om te werken aan het minimum en het gewenste niveau van het teamprofiel en bewaak de voortgang hiervan.
- Ik bespreek samen met de praktijkbegeleider de teamkwaliteit en de uitvoering van de taken met de teams.

6. ONTWIKKELACTIVITEITEN VOORBEREIDEN

Praktijkbegeleiderscompetenties

6.1: ONTWIKKELACTIVITEIT VOORBEREIDEN

- Ik kan de praktische en inhoudelijke voorbereidingen van een ontwikkelactiviteit (laten) organiseren.
- Ik maak een haalbare tijdsplanning voor een ontwikkelactiviteit, hierbij houd ik rekening met onder andere de spanningsboog van de vrijwilligers.
- Ik zorg dat mijn ontwikkelactiviteit gebaseerd is op de volgende algemene uitgangspunten; afwisselend, stimulerend, uitdagend, actie/rust, positief, orde.
- Ik maak gebruik van relevante literatuur en leermiddelen tijdens de voorbereiding van een ontwikkelactiviteit.
- Ik beheers de inhoud van de inhoudelijke toelichtingen op de deelkwalificaties en pas deze toe.

6.2: INDIVIDUELE ONTWIKKELACTIVITEITEN

- Ik bespreek met de vrijwilligers de reeds aanwezig competenties.
- Ik bespreek met de vrijwilligers de te ontwikkelen competenties.
- Ik ondersteun vrijwilligers in hun persoonlijke ontwikkeling.
- Ik ondersteun vrijwilligers bij het opstellen van een Talent Ontwikkel Plan (TOP).
- Ik bewaak de voortgang van de competentieontwikkeling en kwalificatietrajecten van de vrijwilligers.
- Ik verzamel de leer- en ontwikkelvragen van vrijwilligers en organiseer hiervoor een ontwikkelactiviteit of verwijst de vrijwilliger naar een ontwikkelactiviteit.
- Ik signaleer onbenut talent van vrijwilligers en bespreek dit met de vrijwilliger en het team.

6.3: TEAMONTWIKKELACTIVITEITEN

- Ik motiveer vrijwilligersteams om te werken aan het minimum en het gewenste niveau van het teamprofiel en bewaak de voortgang hiervan.

7. ONTWIKKELACTIVITEITEN UITVOEREN

Praktijkbegeleiderscompetenties

7.1: ONTWIKKELACTIVITEITEN UITVOEREN

- Ik motiveer vrijwilligers om aan een ontwikkelactiviteit deel te nemen.
- Ik maak bij de uitvoering van een ontwikkelactiviteit gebruik van, vragen, kunde en kennis van de vrijwilligers en koppel dit aan de Scoutingpraktijk.
- Ik kan vragen van vrijwilligers met betrekking tot de ontwikkelactiviteit beantwoorden.
- Ik geef vrijwilligers de ruimte om te leren door te doen.
- Ik stimuleer het leren van vrijwilligers door het uitwisselen van ervaringen tussen vrijwilligers, speltakken en groepen.
- Ik geef tijdens ontwikkelactiviteiten op een gestructureerde manier instructie of een andere vorm van kennisoverdracht, hierbij hanteer ik de volgende volgorde: start, introductie, kern met afgebakende stappen, afronding.

7. ONTWIKKELACTIVITEITEN UITVOEREN (VERVOLG)

Praktijkbegeleiderscompetenties

7.2: WERKVORMEN

- Ik gebruik verschillende methoden en -technieken en hulpmiddelen om informatie op een duidelijke manier over te brengen (uitleggen, feedback geven, voordoen, voorbeelden geven, vragen stellen).
- Ik stem mijn werkvormen af op de samenstelling, verwachting en leerstijl van de doelgroep (aantal, leeftijd, uitgangsniveau/ervaring en competentieniveau), locatie en (wisselende) weersomstandigheden.
- Ik zorg dat mijn ontwikkelactiviteit gebaseerd is op de volgende algemene uitgangspunten; afwisselend, stimulerend, uitdagend, actie/rust, positief, orde.
- Ik zorg dat ervarend leren (leren door te doen) centraal staat.
- Ik kan intervisie begeleiden en geven.

7.3: BEGELEIDEN

- Ik kan vrijwilligers helpen inzicht te krijgen in dat wat zij geleerd hebben.
- Ik ondersteun vrijwilligers bij het ontwikkelen van competenties.
- Ik zorg dat iedere deelnemer tot zijn recht komt door mijn aandacht te verdelen, te luisteren, te vragen en bij te sturen.
- Ik stimuleer op een manier die bij de functie en de persoon past vrijwilligers in het verantwoordelijkheid nemen voor hun persoonlijke ontwikkeling en functioneren.
- Ik pas mijn kennisoverdracht aan, aan de voorkeurs leerstijl van de vrijwilliger.
- Ik geef ontwikkelingsgerichte feedback.

7.4: VEILIGHEID

- Ik schep voor de vrijwilliger een veilig leerklimaat.

8. ONTWIKKELACTIVITEITEN EVALUEREN

Praktijkbegeleiderscompetenties

- Ik kan een voor de ontwikkelactiviteit geschikte evaluatievorm kiezen en uitvoeren.
- Ik bespreek een ontwikkelactiviteit aan de hand van de gestelde doelen, werkvormen en inhoud na met de vrijwilligers.
- Ik sta open voor feedback en gebruik dit om de ontwikkelactiviteit, mijn eigen en het team functioneren te verbeteren.

9. KWALITEITSBEWAKING PROGRAMMA'S EN SCOUTINGSPEL

Praktijkbegeleiderscompetenties

- Ik bewaak de kwaliteit van het programma en het Scouting spel.
- Ik werk samen met alle vrijwilligers aan het verbeteren van de spelkwaliteit in de speltakken en de groep.

10. KWALIFICEREN

Praktijkbegeleiderscompetenties

- Ik kan aan de hand van de voor de functie van toepassing zijnde kwalificatiekaart en toelichting op de kwalificatiekaart vaststellen of iemand voldoet aan het gekwalificeerde niveau.
- Ik beoordeel op een integere en respectvolle wijze gedrag, houding en competenties van vrijwilligers.
- Ik registreer de deelkwalificaties van vrijwilligers in SOL en kan kwalificaties toekennen of aanvragen.